

Studieplan 2009/2010

Årsstudium i religion, livssyn og etikk

Studiepoeng: Arbeidsmengde i studiepoeng er: 60.

Studiets varighet, omfang og nivå

Studiet er en ettårig full tids studium på 60 studiepoeng.

Innledning

RLE-faget er et humanistisk fag med perspektiver mot kultur og historie, verdier og idéer, samfunn og flerkultur.

Læringsutbytte

Etter endt studium skal studentene ha tilegnet seg grunnleggende kunnskaper i RLE-faglige emneområder som kan være utgangspunkt for videre fordypningsstudier, bachelor- og masterstudier eller for yrkesaktivitet på relevante områder .

Målgruppe

Studiet retter seg mot studenter med interesse for religions- og livssynsfaglige, filosofiske og etiske emner.

Kompetanse

Studiet kan inngå i en bachelorgrad. Studenter som har fullført en bachelorgrad kan søke opptak til en mastergrad, eller praktisk pedagogisk utdanning (PPU) som gir undervisningskompetanse.

Opptakskrav fritekst

Undervisnings- og læringsformer

Undervisningen er basert på forelesninger og seminarer, diskusjoner og gruppearbeid. Selvstudium er grunnleggende for et godt arbeid med faget, og det anbefales at studentene danner kollokviegrupper for bearbeiding av faglige spørsmål. Bruk av IKT vil være en integrert del av undervisningen, blant annet gjennom e-læringsystemet Fronter. Innenfor noen emner vil det være egne seminarrekker der studentene selv deltar med faglige presentasjoner. Det kan også bli gitt tilbud om deltakelse i en studietur.

Vurderingsformer

Det benyttes varierte vurderingsformer og det blir gitt graderte karakterer fra A-F, der E er laveste stårkarakter, i alle emner. Se hver emnebeskrivelse.

Internasjonalisering

Flere av emnene i studiet har en naturlig tilknytning til det globale samfunn. Filosofi- og idéhistoriske perspektiver har stor relevans som bakgrunn for å forstå europeisk kultur og historie.

Religionskunnskap som fagområde gir viktig innsikt omkring flerkultur og kulturmøter i dagens Europa, og bidrar til sentral kunnskap om samfunn og kulturer verden over. Religioner og livssyn er i utgangspunktet overnasjonale størrelser. Det samme gjelder de etiske og verdimeslige perspektiver som studiet av religioner og livssyn inkluderer. Innenfor religionsområdet er det på dette årsstudiet særlig religioner fra Midtøsten og Asia som vil trekkes inn.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Studiet er bygd opp av 6 emner på 10 studiepoeng.

HØST

VÅR

Religion med hovedvekt på Midtøsten

Kristen og humanistisk kulturtradisjon i Europa

10 sp

10 sp

Filosofi og religion

Religion, tekst og samfunn

10 sp

10 sp

Kristne kilder og trossamfunn

Skriftlig individuell

10 sp

Fordypningsoppgave *)

10 sp

*) Alternativ deltagelse i FoU – prosjekter i regi av Høgskolen.

Emnetabell

Emner

Studiepoeng År 1 År 2 År 3

- [Kristne kilder og trossamfunn](#)
10 studiepoeng
- [Filosofi og religion](#)
10 studiepoeng
- [Religion med hovedvekt på Midtøsten](#)
10 studiepoeng
- [Religion, tekst og samfunn](#)
10 studiepoeng
- [Fordypningsoppgave](#)
10 studiepoeng
- [Kristen og humanistisk kulturtradisjon i Europa](#)
10 studiepoeng

Emneoversikt

2RLE30-3 Kristne kilder og trossamfunn

Emnekode: 2RLE30-3

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

- Studentene skal kunne redegjøre for Bibelen som grunnleggende kilde i kristendommen med sikte på hovedlinjer og hovedtanker i både Det gamle og Det nye testamente
- Innenfor Det nye testamente skal studentene spesielt kunne dokumentere kunnskap om Johannesevangeliet og Paulus' brev til Romerne
- Studentene skal kunne anvende systematiske tolkningsmetoder på utvalgte tekster knyttet til Johannesevangeliet

· Studentene skal kunne gi en kort oversikt over konfesjonskunnskapens oppgaver og metoder og vise kjennskap til økumenikk

· Studentene skal kunne redegjøre for noen utvalgte kristne trossamfunn som har stor utbredelse nasjonalt og globalt

Innhold

A. Hovedlinjer og hovedtemaer i bibellitteraturen

- Bibelen som helhet og ulike sjangrer i bibellitteraturen
- Hovedlinjer i Det gamle testamente: Sentrale temaer og forstillinger, med vekt på tekstbruk
- Hovedtanker i Johannesevangeliet, med tolkning av følgende tekster: Joh. 1,1-18; 3,1-21; 4,1-30; 5,19-47; 11,1-44; 16,5-15; 20,1-31
- Hovedtanker i Romerbrevet
- Paulus: Liv og tenkning, og hans betydning for utviklingen av kristendommen
- Bibelarbeid i RLE-faget

B. Kristne trossamfunn (konfesjonskunnskap)

- Den ortodokse kirke
- Den romersk-katolske kirke
- Den evangelisk-lutherske kirke
- Den pinsekarismatiske bevegelse
- Jehovas vitner
- Konfesjonskunnskapens oppgaver og metoder; økumenikk

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen vil foregå i klasse, med veksling mellom forelesninger, drøftinger og oppgaveløsning.

Vurderingsordning

Skriftlig individuell eksamen (4 timer).

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLE30-2 Filosofi og religion

Emnekode: 2RLE30-2

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

- Studentene skal kunne gjøre rede for hovedlinjene i den filosofiske tenkningen på 1800-tallet når det gjelder virkelighetsoppfatning, menneskesyn og verdisyn. De skal også kunne vise grundig kjennskap til utvalgte tenkere i perioden og deres betydning for dagens tenkesett
- Studentene skal kunne redegjøre for hovedlinjene og hovedmotsetningene i norsk livssynsdebatt fra ca. 1870 til 1960
- Studentene skal kunne gjøre rede for utvalgte retninger innenfor nyere moralfilosofi. De skal også kunne bygge opp etiske resonnementer og anvende disse i arbeidet med konkrete yrkesetiske problemstillinger
- Studentene skal kunne redegjøre for Islams historiske bakgrunn, tradisjonsmangfold og hvilke veier ulike islamske miljøer i dag har valgt i møtet med vestlige verdier og samfunn
- Studentene skal kunne gjøre rede for hinduismens historiske bakgrunn og stilling i vår tid, hinduistisk virkelighetsforståelse, gudstro og praksis

Innhold

A. Modernitetens grunntanker i det 19. århundre

- Hovedlinjer i 1800-tallets filosofi og vitenskap
- Kierkegaard, Nietzsche, Darwin, Marx og Freud

B. Norsk livssynsdebatt

- Det moderne gjennombruddet i litteratur og samfunnsdebatt 1870-1900
- Kirken og utfordringen fra arbeiderbevegelsen og marxistisk teori
- Det norske kristenfolket og utfordringen fra kulturradikalismen med røtter i Sigmund Freuds menneskebilde

C. Nyere etikkteori

- Dydsetikk og nærhetsetikk som nyere etiske tenkemåter
- Etske resonnementer i arbeidet med problemområder som særlig er aktuelle for læreryrket

D. Islam i går og i dag

- Islams bakgrunn i Saudi-Arabia, tradisjon og mangfold
- Islams møte med vestlig kultur og vestlige verdier
- Islam i europeisk drakt
- Moderat islam
- Islamisme, fundamentalisme og politisk islam

E. Hinduisme

- Hinduismen: Bakgrunn i India, tradisjon og mangfold, virkelighetsforståelse, tro og etikk
- Religiøs praksis i hinduismen: Hverdag og høytid, hjem og tempel
- Estetiske perspektiver på hinduismen
- Østlig og vestlig religion i klasserommet

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen vil foregå i klasse, med veksling mellom forelesninger, drøftinger og oppgaveløsning.

Vurderingsordning

Individuell muntlig eksamen.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLE30-1 Religion med hovedvekt på Midtøsten

Emnekode: 2RLE30-1

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

- Studentene skal kunne møte mennesker med ulik religiøs bakgrunn på en profesjonell måte, og kunne ta del i dialog om religiøse spørsmål
- Studentene skal kunne gjøre rede for jødedommens egenart og selvforståelse.
- Studentene skal kunne gjøre rede for Bibelen som kulturarv og grunnleggende kilde for tro, moral og livstolkning innenfor kristendommen
- Studentene skal kunne gjøre rede for islam som levende kilde for tro, moral og livstolkning
- Studentene skal kunne gi en oversiktsmessig beskrivelse av hinduismen og buddhismen og kunne gjøre rede for den historiske bakgrunnen og noen av grunntankene i disse religionene
- Studentene skal kunne vise grunnleggende innsikt i skolefagets særpreg – dets historiske bakgrunn, mål, selvforståelse, innhold og metoder, og vise forståelse for lærer- og oppdragerrollen i faget

Innhold

A. Jødedom

- Innføring i religionsstudium, med vekt på Midtøstens religioner
- Oversikt over den historiske utviklingen til jødedommen, dens utbredelse i verden og dens stilling i Norge i dag
- Jødedommens viktigste tekstkilder
- Sentrale fortellinger, viktige ritualer og høytider samt etikk og levereregler innen jødedommen
- Visuelle, arkitektoniske og musikalske uttrykk, og ferdigheter i å bruke dette i arbeid med jødedommen

B. Kristendom, med vekt på fortelling og hovedtematikk i Bibelen

- Bibelsyn og bibeltolking: Bibelen som historisk, litterært og religiøst dokument

Høgskolen i Hedmark

- Skrifter og skriftgrupper i Bibelen
- Den store bibelske fortelling
- Bibel og kultur
- Bibelen i skolen, med vekt på fortellingsdidaktikk og estetiske virkemidler
- Hovedlinjer og hovedtanker i 1 Mosebok: Skapelse og syndefall, utvelgelse, løfte og pakt, Abrahamsfortellingen og Joseffortellingen
- Hovedlinjer og hovedtanker i 2 Mosebok 1-20: Mosesfortellingen, gudsnavnet 'Jeg er', exodus (utvandring), påske og utfrielse, Sinaipakten og De ti bud
- Hovedlinjer og hovedtanker i Lukasevangeliet: Jesu fødsel, løftesoppfyllelse (forholdet GT-NT), Jesu liv og virke, under, Jesu forkynnelse og lære, gudsriketanken, lignelsene, Jesus i møte med mennesker, Jesu lidelse, død og oppstandelse
- Hovedlinjer og hovedtanker i Apostelgjerningene: Apostlene, pinsedag, utbredelse og forfølgelse, Peter og Paulus, misjon, forkynnelse og liv i de første kristne menigheter

C. Islam

- Hvordan religioner fungerer som kilder til livstolkning i vår tid
- Hvordan en kan arbeide med og samtale om religion i en flerreligiøs klasse
- Oversikt over den historiske utviklingen til islam, dens utbredelse i verden og dens stilling i Norge i dag
- Islams viktigste tekstkilder
- Sentrale fortellinger, viktige ritualer og høytider samt etikk og levereregler innen islam.
- Visuelle, arkitektoniske og musikalske uttrykk, og ferdigheter i å bruke dette i arbeid med islam

D. Hinduisme og buddhisme (kort innføring)

- Kort oversikt over den historiske utviklingen til hinduismen og buddhismen, deres utbredelse i verden og deres stilling i Norge i dag
- Kort innføring i de viktigste tekstkildene i hinduismen og buddhismen
- Kort innføring i noen sentrale fortellinger, viktige ritualer og høytider samt etikk og levereregler innen disse fire religionene

E. Fagdidaktikk, med vekt på RLE-faget og fortelling og bilde i religionene

- *Pedagogisk mandat i spørsmål om religion og livssyn: Forholdet mellom skolens og hjemmets mandat*
- Kristendomsfagets historie. KRL/RLE-fagets tilblivelsesprosess, begrunnelse, målsetting og innhold
- Fagets rolle som formidler av grunnleggende kristne og humanistiske verdier
- Fagets rolle i utviklingen av bevissthet om religiøst og livssynsmessig mangfold
- *Differensiering og fritak fra deler av RLE-faget i grunnskolen*
- *Grunnleggende didaktiske prinsipper og metoder, herunder fortellingsdidaktikk, didaktikk knyttet til bruk av estetiske uttrykk i undervisningen og metoder og arbeidsmåter som stimulerer identitetsutvikling og dialog på tvers av tros- og livssynsgrenser*

Organisering og arbeidsformer

Deler av undervisningen gis som større forelesninger, og andre deler som klasse- og seminarundervisning. En egen seminarrekke med faglige studentpresentasjoner vil inngå.

Vurderingsordning

Skriftlig individuell eksamen (4 timer).

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLE30-5 Religion, tekst og samfunn

Emnekode: 2RLE30-5

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

- Studentene skal kunne gjøre rede for og drøfte mangfoldet av det religiøse livet i Norge ved hjelp av religionssosiologiske begreper og perspektiver
- Studentene skal vise kjennskap til sentrale fortellinger og andre tekster fra de fem store verdensreligionene og kunne gjenfortelle hovedpunktene i fortellingene
- Studentene skal også kunne gjøre rede for og drøfte religiøse og etiske perspektiver som kommer til uttrykk i de ulike tekstene

Innhold

A. Religion og samfunn i Norge

- Privatreligiøsitet i Norge
- Livs- og dødsritualenes plass
- Religiøsitet, etikk og livsstil
- Religiøse organisasjons- og styringsformer
- Sekularisering

Innhold B. Religionenes tekster – et utvalg

- Fortellinger og andre tekster fra jødedom, kristendom og islam
- Fortellinger og andre tekster fra hinduisme og buddhisme

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen vil foregå i klasse, med vekslning mellom forelesninger, drøftinger og oppgaveløsning. Det vil legges stor vekt på studentenes aktive deltakelse i arbeid med kildetekster fra ulike tradisjoner. Analyser, tolkninger og aktualisering vil stå sentralt. Det vil gjøres en god del bruk av arbeid i grupper.

Vurderingsordning

Individuell muntlig eksamen.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLE30-6 Fordypningsoppgave

Emnekode: 2RLE30-6

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Studentene skal vise evne til å fordype seg i et tema eller en problemstilling innenfor RLE-fagets ramme, og vise at de kan fremstille temaet i skriftlig form.

Innhold

a) Denne modulen handler om arbeid med en skriftlig fordypningsoppgave. Temaet velges i utgangspunktet fritt innenfor de fagområder som inngår i RLE årsstudium. Oppgaven skal være på inntil 15 A4-sider løpende tekst, med alminnelige marger, skrifttype Times New Roman 12 pkt. og linjeavstand 1.5.

b) I de tilfeller studenter deltar i et større forskningsprosjekt som er knyttet til faget RLE, vil de kunne få godkjent dette arbeidet som bestått eksamen i modulen, så fremt de har gjennomført og fått godkjent avtalte oppgaver knyttet til prosjektet.

c) Studenter som deltar på en studietur i regi av KRL-seksjonen, kan knytte fordypningsoppgaven til et tema eller en problemstilling som er aktuell for reisemålet. Oppgaven skal være på ca. 10 sider, ellers gjelder de samme kravene som nevnt under a). I tillegg leverer studenten en forberedende skisse på 2-3 sider til godkjenning før turen finner sted. Emnet for oppgaven skal være aktuelt for programmet på turen og oppgaven kan anvendes som foredrag/diskusjonsgrunnlag underveis.

Organisering og arbeidsformer

Det er ingen undervisning, men tema, problemstilling, skisse til disposisjon og litteraturforslag skal godkjennes av en faglærer. Veiledning med faglærer er obligatorisk.

Et eget orienteringsseminar om modul 2RLE-6 vil arrangeres i løpet av januar måned.

Vurderingsordning

Individuell skriftlig fordypningsoppgave.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLE30-4 Kristen og humanistisk kulturtradisjon i Europa

Emnekode: 2RLE30-4

Studiepoeng: 10

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

- Studentene skal kunne gjøre rede for viktige sider ved filosofiens historie, særlig det som forbindes med antikkens Hellas. Gjennom arbeid med tanker og begreper fra filosofien skal kunne vise refleksjon i arbeidet med egen og andres livsorientering
- Studentene skal kunne beskrive aktuelle ikke-religiøse livssyn som kilde for livstolkning og moral, med særlig vekt på humanisme og humanetikk. Studentene skal kunne presentere livssynene ut ifra egenart og selvforståelse
- Studentene skal kunne gjøre rede for elementær etisk teori og sentrale normer og verdier som norsk grunnskole bygger på, kunne beskrive trekk fra den filosofiske etikkens historie og fra ulike religioners etikk
- Studentene skal kunne gjennomføre enkle drøftinger av konkrete etiske emner, og kunne legge til rette for etisk refleksjon og diskusjon i møte med andre
- Studentene skal kunne gjøre rede for utviklingstrekk fra den første kristne tid og frem til i dag – med særlig vekt på utvalgte epoker i europeisk og norsk kristendomshistorie
- Studentene skal kunne vise hvordan kristen kultur viser seg gjennom tekster og estetiske uttrykksformer i ulike tidsepoker. De skal kunne bruke tekster og kunstuttrykk i egne presentasjoner og drøftinger

Innhold

A. Filosofi

- Ulike syn på forholdet mellom filosofi, religion og etikk
- Virkelighetsoppfatning (bl.a. kunnskapssyn), menneskesyn og etikk hos utvalgte tenkere som *Platon, Aristoteles og Kant*
- Tenkningen omkring menneskerettigheter og barns rettigheter
- Den filosofiske samtale i skolen som arbeidsform for å utvikle undring og personlig vekst, og prøve ut standpunkter og holdninger

B. Livssyn

- Hvordan livssyn fungerer som kilder til livstolkning i vår tid.

- Humanismen som livssyn, historisk – og aktuelt, med vekt på norske forhold.
- Forholdet mellom religion og livssyn, og hvordan en kan legge til rette for møte mellom det ikke-religiøse og det religiøse livssynsperspektivet i grunnskolens KRL-undervisning.

C. Etikk

Grunnbegreper og ulike tilnæringsmåter (modeller) i etikken

- Filosofisk etikk: Begrunnelser og egenart
- Kristen etikk og dens egenart i forhold til andre former for etikk
- Arbeid med aktuelle etiske emner ut fra modeller, normer og verdier
- Drøfting av sentrale yrkesetiske problemstillinger: Lærerrolle og oppdragerrolle
- Arbeid med moralske holdninger og etiske konflikter og valg i skolen, herunder forholdet mellom kjønnene

D. Kristendommens historie, med vekt på tro og livstolkning

- Oversikt over hovedlinjer i kristendommens historie
- Kjennskap til sentrale utviklingstrekk ved kristendommen i oldtiden, middelalderen, reformasjonsårhundret og nyere tid
- Kristendommens møte med ikke-kristne kulturer og religioner
- Kristendommens utvikling og utbredelse i Norge, og kirke- og kristenliv i Norge i dag
- Kirkekunnskap med vekt på lokale forhold
- Formidling av kristendommens historie i grunnskolens undervisning, bl.a. gjennom tekster og kunst

Organisering og arbeidsformer

Deler av undervisningen gis som større forelesninger, og andre deler som klasse- og seminarundervisning. En egen seminarrekke med faglige studentpresentasjoner vil inngå.

Vurderingsordning

Skriftlig individuell eksamen (4 timer).

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap